

การบริหารธุรกิจการโรงแรมเพื่อการจัดการความรู้ : จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ The Administration of Hotel Business for Knowledge Management : from Concept to Practice

อรศรี จาเร่ ไพบูลย์^{1*}

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการโรงแรม คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กทม. 10300

บทคัดย่อ

ปัจจุบันในโลกของธุรกิจในยุคโลกาภิวัตน์จะมีการแข่งขันกันข้างสูง การบริหารธุรกิจโรงแรมก็เป็นหนึ่งในธุรกิจที่มีการแข่งขันทางธุรกิจกับคู่แข่งในระดับสูงเช่นกัน ดังนั้นการบริหารธุรกิจการโรงแรมให้สามารถมีประสิทธิภาพและเจริญก้าวหน้ามั่นคงได้ จำเป็นต้องอาศัยวิธีที่เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลหรือพนักงานให้เกิดประสิทธิภาพและศักยภาพสูงสุดในการทำงาน วิธีการที่สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการบริหารจัดการได้ดีอย่างยิ่งก็คือ แนวคิดในเรื่องการจัดการความรู้ หรือ Knowledge Management : KM ที่มุ่งเน้นการดึงเอาศักยภาพที่เป็นคุณค่าภายในตัวทรัพยากรที่มีอยู่แล้วออกมายังประโยชน์ในการดำเนินงานของธุรกิจการโรงแรมให้มากที่สุด เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันในองค์กร

Abstract

At present, business globalization is highly competitive, and so is hotel business administration. Therefore, to maintain effectiveness and growth in hotel business administration, appropriate strategies must be implemented especially in human resource management in order to enhance the personnel to effectively work up to their potentials. Knowledge management or KM is considered one of the best strategies to be introduced in hotel business administration. Conceptually stated, KM aims at extracting tacit knowledge by using knowledge, skill, attitude, and experience from the human resource in operation to create the viable learning organization in hotel business.

คำสำคัญ : การบริหารธุรกิจการโรงแรม การจัดการความรู้

Key words : Hotel Business Administration, Knowledge Management, KM

*ผู้นิพนธ์/ประธานงาน ประยศ อี๊กพรอนิกส์ kru_aon@thaimail.com โทร. 089-110-1466

1. บทนำ

ในโลกยุคโลกาภิวัตน์ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา แนวโน้มในการแข่งขันทางเศรษฐกิจนั้นวันยังจะทิ่มความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ องค์กรหลายแห่งทั่วโลกในประเทศและต่างประเทศต่างพยายามแสวงหาวิธีการที่จะรักษาความได้เปรียบในการแข่งขันทางธุรกิจ (Competitive Advantage) ของตนเองเอาไว้ แต่ในขณะเดียวกันจะพบว่าข้อจำกัดต่างๆ ในการดำเนินงานทางธุรกิจทั้งด้านการเงิน หรือการใช้เทคโนโลยี ต่างๆ ไม่ได้เป็นปัจจัยหลักในการกำหนด จึงความสามารถและความได้เปรียบในการแข่งขันอีกต่อไป ดังนั้นในปัจจุบันองค์การต่างๆ จึงหันมาให้ความสำคัญ ในเรื่องของการจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) เพื่อเป็นการรองรับกับเศรษฐกิจยุคใหม่ (New Economy) เพื่อเป็นการสร้างความได้เปรียบทางธุรกิจให้เหนือกว่าแข่งขันทั่วโลก

ปัจจุบันพบว่าองค์กรความรู้และภาคเอกชน ต่างได้หันมาให้ความสำคัญกับเรื่องการจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) กันมากขึ้นไม่ ว่าจะเป็นสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล โรงพยาบาลศรีสุขุมวิทยา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช การประปาส่วนภูมิภาค ไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย หรือ บจม.การบินไทย นอกจากนี้ในส่วนขององค์การภาคเอกชน เช่น เครือซีเมนต์ไทย บจ.ไอบีเอ็ม ธนาคารกสิกรไทย บจม.ทรูคอปอร์เรชั่น เป็นต้น (พิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์, 2548)

องค์การทั้งภาครัฐและเอกชนดังได้กล่าวแล้ว ข้างต้น สามารถ doğร่องอยู่ได้ในความต้องการแข่งขันทางเศรษฐกิจ เนื่องจากแนวทางในการบริหารงานของ องค์การให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในองค์การของตนให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ ตลอดจนทักษะที่ดีในการทำงานที่ดีในการทำงานเพื่อเป็นการส่งเสริมให้องค์การมีความเจริญ

ก้าวหน้าและมั่นคง อีกทั้งยังช่วยให้องค์การสามารถ ดำเนินอยู่ได้ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงรอบด้าน อันเป็นการสนับสนุนตอบต่อสังคมโลกที่เป็นระบบเศรษฐกิจ ที่อาศัยความรู้เป็นพื้นฐาน (Knowledge - based Economy) ซึ่งหมายถึงว่า การจัดการความรู้ในก้าว ต่อไปนี้ไม่ได้เน้นเพียงเรื่องของการใช้เทคโนโลยีเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่จะเน้นเรื่องการบริหารจัดการกับ คนในองค์การให้เป็นผู้ที่มีความสามารถในการเรียนรู้ และสามารถจะนำความรู้ที่ตนมีอยู่กับตัวออกมายัง ปัญหาที่เกิดขึ้นในองค์การได้

ดังนั้นในการบริหารจัดการธุรกิจการโรงแรม ในปัจจุบันซึ่งเต็มไปด้วยการแข่งขันที่ค่อนข้างสูง จึง น่าจะจำแนกคิดในเรื่องของการจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) เข้ามาเป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อการพัฒนาและสร้างศักยภาพในการ บริหารงานให้เกิดความเข้มแข็งและมั่นคงยิ่งขึ้น

2. ผลการศึกษา

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความรู้

การจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) นับได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มผล ผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพในองค์การ โดยได้มีการ ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 1990 เป็นต้นมา โดยมีแนวคิด หลักที่มุ่งเน้นความสำคัญเกี่ยวกับทรัพยากรบุคคล ที่มีอยู่ในองค์การโดยพนักงานแต่ละคนที่ปฏิบัติงาน ภายใต้ในองค์การนั้นๆ มาตั้งแต่วัยเริ่มต้นจนถึงวัยเกษียณ ต่างกันทั้งความรู้ ทักษะ ตลอดจนประสบการณ์อันมี คุณค่าในการทำงานภายในองค์การนั้นๆ เป็นอย่างมาก แต่พบว่าองค์ความรู้ที่มีอยู่ในตัวคนเหล่านี้ ซึ่งเป็น ความรู้ภายในตัวบุคคล (Tacit Knowledge) ที่ไม่ ปรากฏออกมาย่างชัดแจ้ง แต่ความรู้ประเภทนี้จะแฝง อยู่ในระบบความคิดของแต่ละบุคคล ในขณะที่องค์การ ส่วนใหญ่มักจะให้ความสำคัญกับความรู้ที่อยู่ภายนอก (Explicit Knowledge) ที่ปรากฏอยู่อย่างชัดเจน

โดยมีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ เข้ามาเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ความรู้ประเภทนี้ เช่น การสืบค้นข้อมูลผ่านระบบ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น ดังนั้น การจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) จึงให้ความสำคัญกับการจัดการความรู้ภายในตัวบุคคล (Tacit Knowledge) คือการพยายามดึงคุณค่าด้านความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และเจตคติ ต่างๆ ในการทำงานของบุคคลที่มีอยู่นำมาใช้ประโยชน์ ต่องานเพื่อทำให้องค์การสามารถเพิ่มผลผลิต และได้เปรียบในการแข่งขันทางธุรกิจ จนสามารถสร้างโอกาสทางการตลาดที่ท้าทายได้มากยิ่งขึ้น (Koulopoulos & Frappalo, 2000)

2.2 ความหมายของการจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM)

ได้มีนักวิชาการและผู้สนใจศึกษาเรื่องการจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) ได้ให้คำจำกัดความเรื่องความหมายของการจัดการความรู้ซึ่งพูดประมาณได้ดังนี้

Henrie & Hedgepath (2003) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การจัดการความรู้เป็นระบบของการบริหารจัดการทรัพยากรุ่งองค์การ ทั้งที่เป็นความรู้ที่มีอยู่ในองค์การ ได้อย่างชัดแจ้งและความรู้ที่เห็นได้ไม่ชัดแจ้ง โดยระบบการจัดการความรู้เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการจำแนก ตรวจสอบ จัดเก็บความรู้ที่ผ่านการตรวจสอบแล้ว กรองความรู้ และการเข้าถึงความรู้ให้กับผู้ใช้

Horwitch & Armacost (2002) ได้ให้คำนิยามของการจัดการความรู้เอาไว้ว่า เป็นการสร้างการกำหนด และการรวบรวม การถ่ายโอน และการเข้าถึงความรู้ และสารสนเทศ เมื่อต้องการการตัดสินใจ ที่ดีขึ้นเพื่อการกระทำได้ฯ ที่ส่งผลต่อกลยุทธ์ทางธุรกิจ

Kucza (2001) ได้ให้ความหมายของการจัดการความรู้ไว้ว่า เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการ

จัดกระบวนการสร้างความรู้ จัดเก็บและแบ่งปันความรู้ ซึ่งรวมถึงการระบุสภาพปัจจุบัน การกำหนดความต้องการและการปรับปรุงกระบวนการที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการความรู้ให้ดีขึ้นเพื่อให้บรรลุถึงความต้องการขององค์การ

Wiig (1993) กล่าวว่า การจัดการความรู้ เป็นพื้นฐานของการจัดระบบความรู้ภายในองค์การ และการจัดการทรัพยากรุ่งองค์การที่จะช่วยในการพัฒนาผลการดำเนินงานขององค์การ

Newman, Brain (Bo) (อ้างถึงใน พรธิดา วิเชียรบุญญา, 2547 : 28) กล่าวว่า การจัดการความรู้ เป็นกลุ่มของกระบวนการต่างๆ ที่ดำเนินการเกี่ยวกับการสร้าง การแพร่กระจาย และการใช้ประโยชน์ความรู้

Ryoko Toyama (อ้างถึงในบุญดี บุญญาภิ และคณะ, 2547 : 20) ได้ให้ความหมายของการจัดการความรู้เอาไว้ว่า เป็นการจัดการเพื่อเอื้อให้เกิดความรู้ใหม่โดยใช้ความรู้และประสบการณ์ของคนในองค์การอย่างเป็นระบบเพื่อการพัฒนา นวัตกรรมที่จะทำให้มีความได้เปรียบทางธุรกิจเหนือคู่แข่ง

จากคำจำกัดความของนักวิชาการและผู้รู้ เกี่ยวกับการจัดการความรู้ที่ได้ประมวลนำเสนอไว้ ข้างต้น สามารถสรุปความหมายของการจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) ได้ว่า เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการสร้างองค์ความรู้ การจัดเก็บ และการแบ่งปันความรู้อันเป็นทรัพยากรุ่งองค์การ ซึ่งนับว่าเป็นการจัดระบบความรู้ภายในองค์การ เพื่อช่วยในการเพิ่มผลผลิต และช่วยในการพัฒนาองค์การให้มีความมั่นคง เพื่อความได้เปรียบกับคู่แข่งทางธุรกิจ

2.3 องค์ประกอบการจัดการความรู้

นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญได้เสนอกรอบความคิดในการจัดองค์ประกอบของการจัดการความรู้ แตกต่างกันออกไป โดยจะขอนำเสนอกรอบความ

คิดในการจัดองค์ประกอบของการจัดการความรู้ ดังต่อไปนี้

รูปแบบการจัดการความรู้ของบริษัท Xerox Corporation ประเทศสหรัฐอเมริกา เสนอกรอบแนวคิดในรูปแบบของวงจรการจัดการความรู้ (วงจร KM) 6 ประการด้วยกัน คือ

1. การจัดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม (Transition and Behavior Management)
2. การสื่อสาร (Communication)
3. กระบวนการและเครื่องมือ (Process and Tools)
4. การฝึกอบรมและการเรียนรู้ (Training and Learning)
5. การวัดผล (Measurement)
6. การยกย่องชมเชยและการให้รางวัล (Recognition and Rewards)

ในขณะที่ Marquardt ได้เสนอกรอบแนวคิดขององค์ประกอบของการจัดการความรู้เอาไว้ 4 ประการด้วยกันคือ (Marquardt, 1996)

1. การแสวงหาความรู้ (Knowledge Acquisition) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ
  - 1.1 การแสวงหาและรวบรวมความรู้จากแหล่งภายนอกองค์การ ได้แก่ การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง การลงมือปฏิบัติ การฝึกอบรมและการสัมมนา เป็นต้น
  - 1.2 การแสวงหาและรวบรวมความรู้จากแหล่งภายในองค์การ ได้แก่ การรับข่าวสารจากสื่อต่างๆ การรวบรวมข้อมูลจากลูกค้า การจ้างที่ปรึกษา และการร่วมมือกับองค์กรอื่นในการสร้างเครือข่าย เป็นต้น
2. การสร้างความรู้ (Knowledge Creation)
3. การจัดเก็บและค้นคืนความรู้ (Knowledge Storage and Retrieval)

4. การถ่ายทอดความรู้ และการใช้ประโยชน์ (Knowledge Transfer and Utilization)

2.4 กระบวนการจัดการความรู้

Parikh (2001) ได้กล่าวถึงการจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) ว่าเป็นกระบวนการที่จะต้องทำอย่างต่อเนื่องและเพิ่มการหมุนเวียนความรู้มากขึ้นเรื่อยๆ โดยความรู้จะถูกเพิ่มและจัดการตลอดเวลา กระบวนการในการจัดการความรู้ได้ถูกแบ่งออกเป็นขั้นตอนต่างๆ 4 ขั้นตอนด้วยกันดังนี้ (Wiig (1993), Marquardt (1996), Parikh (2001) และ Horwitch & Armacost (2002))

1. การแสวงหาความรู้ (Knowledge Acquisition) องค์การควรจะมีการแสวงหาความรู้ที่เป็นประโยชน์และมีผลต่อการดำเนินงานขององค์การจากแหล่งภายนอกองค์การ
2. การสร้างความรู้ (Knowledge Creation) การสร้างความรู้จะเป็นสิ่งที่สร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่ โดยจะเกี่ยวข้องกับแรงผลักดัน การหยั่งรู้ และความเข้าใจอย่างลึกซึ้งที่เกิดขึ้นในแต่ละบุคคล โดยการสร้างความรู้ใหม่ควรจะอยู่ภายใต้ค่านิยมขององค์กรนั้นๆ นั่นคือทุกคนในองค์กรสามารถจะเป็นผู้สร้างความรู้ได้
3. การจัดเก็บและค้นคืนความรู้ (Knowledge Storage and Retrieval) ในการจัดการความรู้ องค์กรจะต้องกำหนดสิ่งสำคัญที่จะเก็บไว้เป็นองค์ความรู้ และจะต้องพิจารณาถึงวิธีการเก็บรักษา และการนำไปใช้ประโยชน์ ตามความต้องการ ส่วนการค้นคืน (Retrieval) จะเป็นลักษณะของการเข้าถึงในสิ่งที่ผู้ใช้ต้องการเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ต่อไป โดยองค์กรจะต้องทำให้พนักงานในองค์กรทราบถึงช่องทางหรือวิธีการสำหรับค้นหาความรู้ต่างๆ ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการ และในรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ

4. การถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์ (Knowledge Transfer and Utilization) นับว่า เป็นเรื่องจำเป็นสำหรับองค์การ เพราะองค์การจะเกิด การเรียนรู้ได้ยิ่งขึ้นเมื่อความรู้ได้มีการกระจายและ ถ่ายทอดไปอย่างรวดเร็วและเหมาะสมทั่วทั้งองค์การ การถ่ายทอดและการใช้ประโยชน์จากความรู้เป็นเรื่อง ที่เกี่ยวข้องกับกลไกต่างๆ ด้านอิเล็กทรอนิกส์

2.5 การนำแนวคิดเรื่องการจัดการความรู้สู่ การบริหารธุรกิจการโรงแรม

การบริหารธุรกิจการโรงแรมนับเป็นธุรกิจที่มี การแข่งขันค่อนข้างสูง เพราะโรงแรมแต่ละแห่งต่างก็ ต้องค้นหากลุทธิ์ทางธุรกิจมาใช้เป็นกรอบนโยบาย ทางความคิดเพื่อจะได้นำมากำหนดเป็นยุทธศาสตร์ ในกระบวนการบริหารจัดการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนความมั่นคงยิ่งขึ้น กล่าวคือ การที่โรงแรม จะต้องมีความเชื่อมั่นในคุณค่าของพนักงาน ตลอด จนการตระเตรียมพนักงานให้เป็นบุคลากรหรือสมาชิก ของโรงแรมที่มีคุณค่า (Productive Member) ใน สังคมฐานความรู้ (Knowledge - based Society) โดยสามารถใช้วิธีในการจัดการความรู้ดังนี้

2.5.1 การแสวงหาความรู้ (Knowledge Acquisition)

โรงแรมควรมีการดำเนินการแสวงหาความรู้ ที่มีประโยชน์จากแหล่งต่างๆ ทั้งภายในและภายนอก องค์การกล่าวคือ

2.5.1.1 การแสวงหาและรวบรวม ความรู้จากแหล่งภายใน (Internal Collection of Knowledge) ในการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมนั้น ความสามารถในการเรียนรู้ของพนักงานหรือบุคลากร ภายในโรงแรมนับเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการได้มาซึ่งความรู้ต่างๆ จากแหล่งความรู้ภายใน โรงแรม โดยมีวิธีการดำเนินงานได้โดย

- การให้ความรู้โดยตรงแก่พนักงานของ โรงแรม โดยมีการใช้แผนการฝึกอบรมพนักงาน ทุกระดับ (Training Road Map) โดยจะเน้นความ จำเป็นและความเหมาะสมในแต่ละส่วนงานที่จำเป็น จะต้องให้ความรู้และทักษะต่างๆ อย่างเหมาะสม

- การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง และ การปฏิบัติ (Action Learning) ด้วยวิธีมอบหมาย งาน (Assign) ที่ท้าทายความสามารถให้แก่พนักงาน การหมุนเวียนหรือสับเปลี่ยนตำแหน่งหน้าที่ (Rotation)

- การเรียนรู้จากประสบการณ์ความสำเร็จ (Best Practice) จากธุรกิจโรงแรมในเครือหรือจาก โรงแรมในต่างประเทศ

- การนำบุคลากรที่มีความรู้และประสบ- การณ์ที่แตกต่างเข้ามาทำงานร่วมกันเพื่อก่อให้เกิดการ เรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่หลากหลายและ แปลกใหม่ ทั้งในลักษณะของทีมงานและโครงการ ต่างๆ

- การดำเนินการเปลี่ยนแปลงกระบวนการ การปฏิบัติงานต่างๆ ทั้งในเรื่องระเบียบปฏิบัติขั้นตอน การดำเนินงานให้มีความทันสมัย และมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้กับงานในลักษณะต่างๆ ตลอดจนปรับกระบวนการทัศน์ในการดำเนินงานจากเชิง รับให้เป็นไปในเชิงรุกให้มากยิ่งขึ้น

- การเพิ่มศักยภาพและให้ความสำคัญใน ด้านการวิจัยทางการตลาดเพื่อสนับสนุนต่อความ ต้องการของลูกค้า และการรู้เท่าทันคู่แข่งด้านต่างๆ ในการดำเนินงาน

2.5.1.2 การแสวงหาและรวบรวม ความรู้จากแหล่งภายนอก (External Collection of Knowledge) การดำเนินงานธุรกิจการโรงแรมสามารถ ดำเนินวิธีการแสวงหาและรวบรวมความรู้จากแหล่ง ภายนอกได้ดังนี้

- การร่วมมือกับสถาบันชั้นนำทั่วไปในและภายนอกประเทศไทยในการจัดทำหลักสูตรเพื่อพัฒนาและฝึกอบรมความรู้ ตลอดจนทักษะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพให้แก่พนักงานทุกคน

- การจัดสรรทุนการศึกษา ดูงานทั่วภายในและภายนอกประเทศไทยให้แก่พนักงานอย่างทั่วถึง เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพของพนักงานในโรงเรียนที่มีคุณค่ามากยิ่งขึ้น

- การจัดสรรง้อกาสและการสร้างสรรค์โครงการที่จะพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน และยกย่องพนักงานของทางโรงเรียนที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพให้ได้รับการยกย่องหรือการประกาศเกียรติคุณให้เป็นที่ประ賀 และพยายามผลักดันให้พนักงานที่มีประสิทธิภาพเหล่านี้ได้มีการถ่ายทอดประสบการณ์ ความรู้ และทักษะที่มีคุณค่าให้แก่พนักงานโรงเรียนคนอื่นๆ ได้มีโอกาสเรียนรู้

2.6 การสร้างความรู้ (Knowledge Creation)

การดำเนินงานของทางโรงเรียนควรจะมีการส่งเสริมให้พนักงานทุกคนเป็นผู้สร้างความรู้และได้รับประโยชน์จากการความรู้ที่เกิดขึ้นอย่างเต็มที่ ดังจะเสนอวิธีการในการสร้างความรู้ได้ดังนี้

- การจัดให้มีการฝึกอบรมภายในระหว่างพนักงานในโรงเรียนด้วยกัน หรือจัดให้มีการทำางานเป็นทีม

- การเปิดโอกาสให้พนักงานของโรงเรียนได้ศึกษาแนวทางในการปฏิบัติงานของตนเพื่อสร้างความรู้ใหม่ให้เกิดขึ้น

- การให้พนักงานนำได้เรียนรู้งานโดยการลงมือปฏิบัติจริงในงานส่วนต่างๆ (Action Learning) ตลอดจนมีโอกาสได้มีการหมุนเวียนสับเปลี่ยนหน้าที่กัน (Rotation)

- การมีการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ในการปฏิบัติงานใหม่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- การมีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ ตลอดจนมีการได้เรียนรู้จากประสบการณ์ต่างๆ ในอดีต

2.7 การจัดเก็บและค้นคืนความรู้ (Knowledge Storage and Retrieval)

ในการดำเนินธุรกิจการโรงเรียนสามารถดำเนินการในส่วนของการจัดการและค้นคืนความรู้ ตามวิธีการดังนี้

- การจัดเก็บความรู้ต่างๆ ไว้เป็นฐานข้อมูล (Data base) สารสนเทศ (Information) และฐานความรู้ (Knowledge Base) ตามลักษณะของแต่ละหน้าที่งานต่างๆ และมีการประยุกต์ใช้ระบบอินทราเน็ต (Intranet) เป็นช่องทางในการสื่อสารความรู้ไปทั่วโลก

- การค้นคืนความรู้ (Retrieval) โดยให้พนักงานของโรงเรียนสามารถทราบถึงช่องทางหรือวิธีการค้นหา เข้าถึงองค์ความรู้ต่างๆ ที่โรงเรียนได้จัดทำขึ้นทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการหรือรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ ไม่ว่าจะเป็นการจัดทำกระดาษขาว แผ่นพับ บอร์ดประชาสัมพันธ์ หรือ e-mail ของพนักงาน เป็นต้น

2.8 การถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์ (Knowledge Transfer and Utilization)

ทางโรงเรียนสามารถดำเนินการถ่ายทอดความรู้ภายในของโรงเรียนด้วยระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อทำให้ฐานความรู้ (Knowledge Base) ของโรงเรียน สามารถกระจายและถ่ายทอดไปสู่พนักงานของโรงเรียนได้อย่างรวดเร็ว โดยอาจจัดทำในรูปแบบของระบบกระดาษขาว (Knowledge Sharing

Board) e-library หรือระบบ e-HR โดยไม่ต้องมีการระบุ User Name และ Pass Word ของตนเพื่อจะได้เข้าถึงฐานข้อมูลของโรงเรียน และนำความรู้ดังกล่าวไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ดังนั้นโรงเรียนจะต้องคำนึงถึงความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการดำเนินงาน และจะต้องมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้พนักงานทุกคนเรียนรู้และมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำงานให้เป็นกิจินัย เพื่อการได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่ในการรับข้อมูลความรู้ และข่าวสารต่างๆ ของโรงเรียนผ่านสื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้อย่างทั่วถึง และมีประสิทธิภาพสูงสุด

3. บทสรุป

จากแนวทางในการจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) 在การนำมาสู่การปฏิบัติ ในการบริหารธุรกิจการโรงเรียนดังที่ได้นำเสนอมาแล้วนี้ คงจะพอเป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพของพนักงานของโรงเรียนอันนี้ได้ว่าเป็นทรัพยากรุกค์ที่มีคุณค่า เพื่อที่จะได้เป็นตัวจาร์สำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานธุรกิจโรงเรียนให้ก้าวไปข้างหน้าอย่างมั่นคงและเจริญก้าวหน้า เพื่อจะได้มองเห็นแนวทางในการได้เปรียบในการแข่งขันทางธุรกิจกับคู่แข่งอื่นๆ และเป็นการรองรับกับเศรษฐกิจยุคใหม่ (New Economy) ในยุคโลกาภิวัตน์ และเพื่อความเป็นหนึ่งในงานด้านธุรกิจการโรงเรียนตลอดไป และเพื่อเป็นการเสริมสร้างศักยภาพและประสิทธิภาพในการทำงาน และเป็นการสร้างให้การดำเนินธุรกิจโรงเรียนสามารถเป็นองค์การหนึ่งเพื่อการเรียนรู้ (Learning Organization) ได้ในที่สุด

4. เอกสารอ้างอิง

1. ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์. 2548. องค์การแห่งความรู้: จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : แซฟฟ์เวิร์คส์ พรินติ้ง.
2. บุญดี บุญญาภิชา และคณะ. 2547. การจัดการความรู้จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : บริษัทจิรัตน์ เอ็กซ์เพลส จำกัด.
3. พรชิตา วิเชียรปัญญา. 2547. การจัดการความรู้: พื้นฐานการประยุกต์ใช้. กรุงเทพฯ : บริษัทเอ็กซ์เพอร์เน็ท จำกัด.
4. Henrie, M & Hedgepath, O. 2003. Size is important in Knowledge Management.
5. **Journal of knowledge management Practice.** Available from: <http://www.Tlanc/article153.htm> (2006, February 7).
6. Horwitch, M, & Armacost, J. 2002. Helping knowledge management be all it can be. **The Journal of Business Strategy.** 23 (Issue 3) : 26-31.
7. Koulopoulos, T.M., & Frappaolo, C. 2000. **Smart things to know about knowledge management.** Oxford: Capstone Publishing Limited.
8. Kucza, T. 2001. **Knowledge Management Process Model.** Available from: <http://www.inf.vtt.fi/pdf/publications/2001/p455.pdf>. (2006, February 25).
9. Marquardt, M. 1996. Building the learning organization. New York: McGraw Hill.
- Parikh, M. 2001. Knowledge management framework for high - tech research and development. **Engineering Management Journal.** 13 (Issue 3) : 27-33.
10. Wiig, K. 1993. **Knowledge Management Foundations.** Texas: Schema Press.